

CHRISTUS IN MIJ

*God, eeuwig licht, U hebt de ogen van mijn ziel geopend.
(Petrus Canisius)*

Frits Heijting

Christus in mij
het mysterie van ons geloof

in te zien op de website www.gelovenbeleven.nl
in boekvorm te bestellen bij de boekhandel

Amsterdam
Brave New Books
2022

inleiding

Dit zijn geen preken, maar gedachten bij het evangelie van menswording en verrijzenis en de deelname van christenen aan het nieuwe leven van Jezus bij de Vader. Gedurende de tijd van genade tussen zijn geboorte in Bethlehem en zijn wederkomst voor het oordeel wordt heel de wereld opgeroepen tot bekering. Veel mensen voelen zich niet thuis in onze samenleving van elk-voor-zich, waar succes en welvaart voorop staan. Als zij eens in de kerk komen kijken en geen antwoord vinden op hun gemis, zetten zij maar al te vaak een stap in 't duister naar één van de talrijke sektes, waar door een kunstmatig opgewekte sfeer van opwinding een armzalig surrogaat geboden wordt voor de beleving van de aanwezigheid van Christus.

Het gebrek aan beleving in veel kerken kerk is hieraan toe te schrijven, dat Jezus niet wordt gezien als iemand met wie je persoonlijk omgang kunt hebben: als met de Geliefde die vraagt om binnengelaten te worden, naar zijn woorden: *Ik sta aan de deur en ik klop*¹. Deze verborgen omgang met hem en de geloofsijver die hieruit voortkomt vormt het leven van de gemeenschap, waardoor zoekende mensen worden aangesproken.

Jezus is niet onbereikbaar hoog en ver. Dit is de rode draad in deze bundel. Als God-met-ons heeft hij ons bestaan gedeeld; en als eerste van de mensen is hij verreezen uit de dood. Christenen die hun best doen naar zijn wil te leven en hem met volharding zoeken in gebed, zullen gaandeweg mogen ervaren hoe nabij hij is. Dit zegt de Heer: *Ik woon hoog en verheven, en in elk eenvoudig en vriendelijk mensenhart*². Allen die zichzelf vergeten om hem toe te kunnen laten, zullen innerlijk zijn liefde en goedheid mogen ervaren. Zo doet hij het leven kennen dat duren zal, de dood voorbij. Ik bid dat dit boek daar iets aan bij mag dragen.

De liedteksten zijn genomen uit de bundel *mijn verlangen*, de psalmteksten uit *geloven beleven* en de citaten van heiligen en kerkleraren uit *honderd heiligen*. Onderaan elke pagina staan de vindplaatsen van citaten en teksten voor verdere verdieping.

1) openbaring 3,20; 2) Jesaja 57,15

Frits Heijting

Lent, 1 november 2022

INHOUD

hoofdstuk I geloof

Abraham en David	blz 10
het Woord	11
ondogmatisch geloof	12
lepra	13
angst	14
levensprobleem	15
geloof door geloof	16
de collaborateur	17
vragen	18
kerkverlating	19
troost	20
Twee-eenheid	21
muziek	22
samenwonen	23
bang voor het niets	24
kritiek	25
beleving	26
wonder van geloof	27
eenvoudig evangelie	28

hoofdstuk II hoop

het anker van de ziel	29
de armen	30
zoekende menigte	31
Panta rei.	32
welvaart	33
wat is kwaad?	34
Ik besta.	35
afscheid	36
de ziel	37
schaamte	38
God een Persoon?	39
een nieuw vergezicht	40
voltooid leven	41
lijden	42
bijna-dood ervaring	43
spiritualiteit	44

hoofdstuk III liefde

gebed	blz 45
eigenliefde	46
bruid en bruidegom	47
innerlijk leven	48
onze bezitting	49
trouw	50
zinnvol leven	51
genade	52
de smalle weg	53
wonderen	54
duurzaamheid	55
bevrijding	56
leegte	57
zelfverloochening	58
van kwaad tot erger	59
het hoogste goed	60

hoofdstuk IV een nieuw begin

wedergeboorte	61
alles wordt nieuw.	62
Bestaat God?	63
God-met-ons	64
vergankelijkheid	65
tuintje van de geest	66
levensgevaar	67
gevoel van gemis	68
de Bijbel	69
levensgevoel	70
geen film	71
schuld	72
innerlijk verstaan	73
twee zonen	74
spanning	75
een klein zaadje	76
Ook dit gaat voorbij.	77
crisis	78
dwaling	79

hoofdstuk v de levensweg

bekering	blz 80
verlossing	81
vergif	82
nederigheid	83
Wat moet ik doen?	84
hemelvaart	85
De psalmen spreken.	86
mijn wil	87
dankbaarheid	88
tucht	89
Vader, Zoon, H.Geest	90
manna	91
weg naar de hemel	92
vertrouwelijke omgang	93
U reikt mij de hand.	94

hoofdstuk VI onthechting

vasten	95
het kruis	96
begeerte	97
de nieuwe mens	98
beklimming van de berg	99
mystiek	100
bezit	101
schijnwelvaart	102
oefening	103
vervreemding	104
de tweede dood	105
verslaving	106
levensregel	107

hoofdstuk VII heiligen

voorbeelden	108
levend water	109
rijkdom	110
familie	111
Maria	112

Franciscus	blz 113
Titus Brandsma	114
Pachomius	115
Etty Hillesum	116
missie	117
contemplatie	118
storende gedachten	119
de andere wang	120

hoofdstuk VIII vrede

vrede op aarde	121
de kerstnacht	122
de Messias	123
zoekende menigte	124
verbeter de wereld	125
straf van God	126
leerschool	127
energie	128
oorlog en vrede	129
hemelburgers	130
goede raad	131
kwaadheid	132
wie vertelt mij	133

hoofdstuk IX vrees

Hij ziet het.	134
kennis v goed en kwaad	135
levenswonder	136
stem van het geweten	137
klimaat	138
schapen	139
cartoons	140
leven en dood	141
kinderlijke onschuld	142
vreugde die je niet voelt	143
heilzame schrik	144
de toorn van God	145
economie	146

Verheug je en juich. blz	147
a magic song	148
wierook	149
de toekomst	150
dwaasheid	151
gezegenden	152

hoofdstuk X geleerden

atheïsten	153
Wat is waarheid?	154
geestelijke wezens	155
demonen	156
geestelijke armoede	157
ontwikkeling	158
de wondertekenen	159
God is liefde.	160
Darwin	161
de zwaartekracht	162
modern heidendom	163
verwondering	164
i.v.f. en abortus	165
vrije wil	166

hoofdstuk XI verval

geloofsafval	167
een tijd van boete	168
urgentie	169
niet te moeilijk	170
lamentaties	171
gemeenschap	172
vrije groepen	173
man en vrouw	174
mag het of mag het niet?	175
erfzonde en Drie-eenh.	176
profeten	177
vieren	178
pijlen	179

hoofdstuk XII het oordeel

Woord v eeuwigheid blz	180
Hij komt.	181
twee pillen	182
genoegens	183
deur naar het leven	184
Eer je vader en moeder	185
God, waar bent U?	186
de woeste wateren	187
Vermenigvuldig u.	188
de diepte	189
haat	190
zon, maan en sterren	191
Zo spreekt de Heer.	192
U boog zich neer.	192
afkorting van bijbelboeken	194

HOOFDSTUK I GELOOF

Abraham en David

Geslachtslijst van Jezus Christus, zoon van Abraham, zoon van David. Met deze zakelijke mededeling begint in het Nieuwe Testament het verslag van de hemelschokkende gebeurtenis waar alle profeten uit het Oude Testament naar hebben uitgezien en waar christenen zich nu al tweeduizend jaar over verheugen: de menswording van God. *Zoon van Abraham* wordt hij genoemd; want - zoals uit de geslachtslijst blijkt - *Van Abraham tot David zijn veertien geslachten, van David tot de Babylonische ballingschap ook veertien geslachten en van de Babylonische ballingschap tot de Christus* (de Messias of de gezalfde) *eveneens veertien geslachten.*

Zowel joden als christenen en moslims wijzen 'Vader Abraham' als hun voorganger aan. In een heidense wereld heeft deze man zich verwonderd over de wereld om hem heen: waar kwam dat alles vandaan? Zeker niet van die de vreeswekkende goden, waar de mensen hun beelden van maakten om voor te knielen. Was dat de wereld waarin hij leefde? Toen heeft hij, vraag niet hoe, een stem gehoord, zo vriendelijk en vertrouwenwekkend, zo liefdevol en goed, dat hij meteen besepte: Dit is de enige God. Abraham werd geroepen om zijn land te verlaten; en met zijn vrouw Sara, met zijn kuddes en allen die in zijn dienst stonden op weg te gaan naar het land dat God hem zou wijzen. Van dit land heeft hij nog geen meter in bezit gekregen. Pas duizend jaar later is David na veel strijd gekroond tot koning over Israël; en onder zijn lijfelijke zoon Salomo had het land veertig jaar vrede. Maar evenals Abraham zag David uit naar een beter, *het hemelse vaderland*, waartoe Jezus, 'de zoon van David' en de Zoon van God, voor allen die hem liefhebben de toegang heeft geopend

Hoewel Abraham en Sara geen kinderen hadden, heeft hij op hun oude dag opnieuw de stem van God gehoord met de belofte: *Ik zal je nageslacht talrijk maken als de sterren aan de hemel.* Zijn zoon Isaäk was de bevestiging van de belofte, die tot vervulling kwam met de geboorte van Jezus Christus en zijn nageslacht van christenen, het volk van God wereldwijd.

gen 16; 17; 21; 22; Mt 1,1 - 17

* * *

het Woord

Jezus, het Woord van God, maakt het wezen van de Vader zichtbaar, dat in heel de Schrift wordt bezongen: *Zijn liefdevolle goedheid is eeuwig*. Vol van genade en waarheid is Jezus. Vol van genade: want hij verbindt zich met een wereld die verkeert in de macht van het kwaad. Vol van waarheid, want in hem is geen spoor van bedrog. Christenen moeten het beamen: Hier kan begin noch einde aan zijn, dit is eeuwig, dit is God!

In een voederbak in een stal te Bethlehem, de geboorteplaats van David, ligt *de zoon van David*, duizend jaar later in diens nageslacht geboren. Hij zal Israël niet herstellen in de oude glorie onder koning David; want *zijn koninkrijk is niet van hier*. De herders en de wijzen, naar de stal gekomen om hem eer te bewijzen, knielen neer voor de Vredevorst, die hun - in een wereld vol geweld - zal doen delen in zijn innerlijke vrede.

Maria houdt het adembenemende wonder in haar armen van een God, die de wereld liefheeft en van de ondergang wil redden. In eenvoud zal hij zijn weg gaan, opdat goede mensen hem zullen volgen: niet om zijn macht en majesteit, maar om de mens die hij is. Dit is het ware geloof, dat hen maakt tot kinderen van God, broers en zusters van zijn Zoon. Zo wordt scheiding gemaakt tussen hen die Jezus liefhebben, en hen die willens en wetens aan hem voorbijgaan, omdat hij niet past bij hun levenswijze. In Israël heeft tweeduizend jaar geleden het oordeel over de wereld een aanvang genomen, dat bij Jezus' wederkomst in macht zal worden voltooid.

Aan Maria en Jozef is deze Redder toevertrouwd. In liefde wordt hij opgevoed, tot hij als een volwassen man door Israël zal trekken, om in zijn persoon het wezen van de Schepper te openbaren. Sindsdien is wereldwijd de allesoverheersende boodschap verkondigd: God is mens geworden, om mensen tot God te verheffen. Allen die Jezus verwerpen, ontzeggen zich hiermee de toegang tot het leven dat geen einde zal nemen. De Schrift eindigt met de woorden: *Amen, kom Heer Jezus*.

ps 136; Lc 2,1-20; openb 22,20

* * *

ondogmatisch geloof

Veel mensen verwerpen het christendom vanwege godsdienstoorlogen en machtsmisbruik. Inderdaad wordt veel ellende veroorzaakt door hen die zich gelovig noemen maar het niet zijn. Maar zou je vanwege hun optreden de godsdienst verwerpen? De Joodse hogepriester Kajafas, die Jezus heeft laten doden, was een godsdienstig man, die moeilijk een gelovig mens kan worden genoemd. De Romeinse landvoogd Pilatus - een heiden - probeerde Jezus te redden; en de ongeletterde visser Petrus had Jezus lief. Zij die die het geloof in Christus verwerpen zouden het onderscheid moeten zien tussen deze drie. De godsdienst van de eerste leidt tot onrecht en strijd, de tweede is een twijfelaar, die als 't er op aankomt onrecht begaat en de godsdienst van de derde brengt is een gelovig mens, die de liefde en de vrede van Christus in de wereld brengt.

Buitenstaanders verwarren vaak het christelijk geloof met het onderschrijven van dogma's, zoals de opstanding van Christus. Maar is Jezus dan niet verrezen? Zeker wel! Geloven doe je echter niet in een leerstuk - hoe juist dit ook is - maar in een *persoon*. Zij die Jezus volgden hadden aanvankelijk geen idee van de opstanding uit de dood; maar zij hadden hun meester lief en dronken zijn woorden in. Zij bewonderden hem, nederig en zachtmoedig, één en al liefde en waarheid: alles waar zij naar verlangden, maar niet konden bereiken. Welk oprecht mens zou hem niet willen volgen?

De apostelen wisten nog niet dat Jezus, aanbeden mocht worden als *God-met-ons*. De verrijzenis was hen onbekend; en de leer van de kerk bestond nog niet; maar zij vertrouwden hem volkomen om de mens die hij was. Dit ondogmatische geloof zoekt Jezus bij zijn leerlingen. Als zij hem zijn toegewijd, doet hij hun delen in zijn liefde; en gaan zij het wezen van God verstaan. Levend in een vergankelijke wereld, leren zij kennen wat nooit voorbij gaat. Zo krijgen zij hier en nu al deel aan het eeuwige leven.

Het is een drama dat de massa van de mensen aan de kerk voorbijgaat, met als gevolg een samenleving van elk voor zich, excessieve rijkdom voor enkelen en onderdrukking van weerloze mensen.

Mt 1,23; 26,57 - 75; Lc 2,1 - 20

* * *

lepra

“Waarom doet hij dat?” riepen de vormselleerlingen uit bij het verhaal van pater Damiaan (1840 – 1889), die zijn leven heeft gewijd aan het pastoraat onder lepralijders; en in hun verbanningsoord aan deze ziekte is overleden. Hopelijk denken zij er later nog eens aan terug, hoe christenen kunnen leven met voorbijzien van zichzelf.

“Waarom doet hij dat??” vroegen de tieners zich af. Tot ontsteltenis van zijn bisschop heeft deze Vlaamse missionaris in Hawai zich aangemeld om als priester onder de melaatsen (lepralijders) te gaan werken in hun verbanningsoord op het eilandje Molokai. Aan zijn broer Pamfiel schreef hij: “Honderden verminkte mensen, alsof de graven hun doden hebben uitgespuwd, hulpeloze en verwrongen lichamen. God, hoe kan zoiets bestaan?” (...) Zij liggen met hun verwoeste gestel in vochtige grashutten. De lucht van hun vuil en hun wonden is walgelijk, ondragelijk voor een nieuweling.”

Damiaan kreeg hulp van buitenaf om huisjes te bouwen, en een kerkje. Langzaamaan heeft hij de gedemoraliseerde bevolking op het rechte spoor gebracht, hun uitzicht gegeven en hun lijden verlicht. Het werd op een zondagmorgen heel stil in de kerk, toen hij zich versprak en zei: "wij melaatsen". Temidden van zijn mensen is hij aan de ziekte gestorven.

In het evangelie is alles anders dan de vormselleerlingen gewend waren in een wereld van elk voor zich, waarin de mensen als de dood zijn een besmetting op te lopen. Zij gaven toe dat de eigenliefde hun niet vreemd was; en dat zij graag geprezen werden om hun goede daden. “Waar doe je het anders voor?” zei één van hen. In liefde voor mensen in nood dus. Een melaatse is niet anders dan een directeur. Wie deze weg gaat, leert een ander soort leven kennen. Alle heiligen zijn hierin voorgegaan. Zij stellen hun eigen belangen niet voorop; en verzamelen zich hiermee een onvergankelijke rijkdom. Zo groeit het geloof en wordt het volwassen. Een mensenleven is te kort om hierin tot volmaaktheid te komen. Hoe dichter zij tot God naderden, des te duidelijker zagen zij hun gebreken. Maar Hij belooft hun ijver.

de ogen van de ziel p 263

* * *

angst

De Franse religieuze Thérèse Martin (1873 – 1897) schreef tijdens haar verblijf in het klooster: *Mijn Geliefde zegt niets tegen mij en ik zeg niets tegen hem, behalve dat ik meer van hem houd dan van mezelf. In de grond van mijn hart voel ik dat dat waar is.*

Haar kloosterleven was niet gemakkelijk. Zij beschrijft haar gebeden als dor. Toen bij haar tuberculose werd vastgesteld en zij de dood onder ogen zag, werd zij gegrepen door een hevige angst dat er geen hemel bestond. Zij schrijft over deze kwelling: *Jezus stond toe dat mijn ziel overdekt werd met diepe duisternis; en: Ik hoor mensen spotten: Het is allemaal niets dan kletspraat over de hemel en over een God die alles gemaakt heeft.*

Thérèse heeft deze aanval zo moedig doorstaan, dat miljoenen christenen inspiratie hebben geput uit haar levensbeschrijving, getiteld: *Ik geloofde in Gods liefde*. Zij heeft haar kloostergelofte waar gemaakt door in innerlijke duisternis, met af en toe een sprankje licht, te blijven volharden in geloof, vertrouwend op God, die niet zou toestaan dat de last haar te zwaar werd. Zo is zij een lichtend voorbeeld geworden; en heeft zij bij velen de ogen geopend voor Jezus, *het licht van de wereld*.

Het licht scheen in de duisternis, schrijft Johannes; maar de duisternis nam het niet aan. (...) Aan allen echter die Hem wel aanvaardden heeft Hij de macht gegeven als kinderen van God te leven. Zij hebben immers de Geest ontvangen, die genoemd mag worden: God-in-ons. Zwaar beproefd, heeft Thérèse zich niet verzet tegen het kruis dat haar was opgelegd; maar dit blijmoedig op zich genomen. Zij schrijft hierover: *De weg waarop ik me bevind biedt me geen troost. Toch biedt deze me alle troost, omdat Jezus degene is die deze weg voor mij koos; en Hem wil ik troosten, Hem alleen.*

Zijn leed is niet geleden, eer al Gods kinderen de hemel zijn binnengegaan. Mogen christenen hiervan doordrongen zijn, een voorbeeld nemen aan het geloof van Thérèse en nieuwe hoop wekken bij hen die zoeken naar verlichting van de last die zij te dragen hebben.

de ogen van de ziel p. 268; Joh 1,5-12; 8,12;

* * *

levensprobleem

Niet eerder dan dat ik volledig vast was komen te zitten en een hoop ellende had veroorzaakt, is het geloof in een goede God in beeld gekomen. Begrip - laat staan liefde - had ik van niemand te verwachten, en niemand van mij. In het werk mislukt, in het huwelijk in de problemen en met twee kleine kinderen, zocht ik raad bij filosofen, hindoe-heiligen, theosofen en antroposofen. Zij wekten een korte tijd de verwachting op de goede weg te zijn. Niet dus. Pas toen ik echt nergens uitkomst meer zag, kwam uit een hoekje van het geheugen de herinnering tevoorschijn van het ongekend aangename gevoel, als we op de zondagsschool gingen bidden.

Nee, het was geen herhaling van die momenten wat ik zocht. Voor de verleiding de godsdienst als een geestelijke drug te gebruiken ben ik bewaard gebleven. Wel bracht de terugkeer tot het geloof uit mijn kinderjaren direct de zekerheid mee op het goede spoor te zijn aangekomen, een spoor dat ik sedertdien niet meer heb verlaten. Ik kwam wel van ver. Het verdriet, anderen aangedaan, en de vele grote en kleine dwaasheden, in onverstand begaan: het was niet meer goed te maken. Het geloof in de vergeving van schuld, elke zondag uitgesproken in die mooie geloofsbelijdenis van de apostelen, zou ik niet graag willen missen.

Laat de wereld toch ontzag voor Hem hebben, verzucht de psalmist; want Hij sprak en het was er, Hij gebod en zo kwam het tot stand. En Salomo sprak: *De vrees voor God is het begin van wijsheid.* Wie zou durven naderen tot deze onbevattelijk grote macht, die is als een verterend vuur voor de zonde - waar niemand vrij van is? Niemand kan bij Hem binnengegaan dan door de belijdenis van schuld en het geloof in zijn Zoon, de openbaring van zijn goedheid en *de deur naar de hemel.*

Na zijn verrijzenis heeft Jezus tot Maria Magdalena woorden gesproken die gericht zijn tot heel zijn kerk; *Ik stijg op naar mijn Vader en jouw Vader, naar mijn God en jouw God.* Dit is het evangelie! Door het geloof in hem, de openbaring van God, wordt de toegang tot zijn Rijk verleend. *Genade*, zo wordt het genoemd; want het is niet door eigen verdienste dat christenen tot hun Schepper kunnen naderen, maar omdat zij hem liefhebben.

ps 33,8v; spr 1,7; Heb 12,22; Joh 10,7; 20,17

* * *

geloof door geloof

“Kunt u bewijzen dat God bestaat?” vroeg een wijsneuzig jongetje in groep acht. Ik vroeg een luciferdoosje en ging naar buiten. Het eerste dat ik zag was een paardenbloem. Die ging in het doosje. De klas kwam er nieuwsgierig bij staan toen ik het openschoof: “Kijk, dat kan een mens niet maken”. De kinderen waren tevreden; maar volwassenen zijn die onbevangingheid kwijt in een wereld waar de Schepper buiten beeld is geraakt. Waar moeten zij heen, als de problemen hun boven het hoofd gaan?

Bij storm en ontij zoek je een veilig onderkomen; maar wat te doen als het van binnen stormt? Als je wordt bedrogen, of vernederd, als je wordt bestookt door kwade gedachten, of wordt overmeesterd door neerslachtigheid, waar zul je dan innerlijk vrede vinden? Als zelfs de verleiding zich opdringt een eind aan het leven te maken, waar vind je dan de kracht om hier niet op in te gaan? Gelukkig zijn zij die God als toevlucht hebben. In onuitsprekelijke liefde buigt Hij zich neer tot wie in nood verkeren.

Toen Jezus het meer van Galilea overstak en hij voorin de boot lag te slapen, wakkerde de wind sterk aan, tot de golven over de boot sloegen. De apostelen raakten in paniek, schudden hem wakker en riepen: *Heer, we vergaan!* Maar hij wees hen terecht en zei: *Waarom zijn jullie zo bang?* Hij stond op en bracht de wind en de golven tot bedaren. Zij hadden gezien hoe Jezus zieken genas, blinden deed zien en een dode opwekte. Hoe zijn zij nu dan zo bang zolang zij hem bij zich hebben? Eén met de Vader bewees hij op het meer zijn macht over de schepping; maar zij hadden nog niet begrepen dat zij in deze mens God in hun midden hadden.

Dit geloof wordt volwassen door degelijk onderricht; door zichzelf te vergeten, het hart te richten op Hem en stapjes te zetten in geloof. Zo groeit het geloof door in geloof te leven. Het goede dat God hun leert om te doen, lukt niet op eigen kracht, maar door te bidden: “Heer, help mij!” Dit is de weg waarlangs Hij zich kennen doet. Christenen leren in zorg en gevaar innerlijke de vrede van Christus te bewaren. Zij gaan voort op de weg ten leven, door zijn Geest geleid. Hun scheepje zal niet vergaan.

Mc 4,35 - 41; Mt 16,24

* * *

de collaborateur

Jezus koos zijn discipelen niet uit de schriftgeleerden of uit de uit de toonaangevende partij van de Farizeeën. Matteüs, de schrijver van het eerste evangelie, was een belastingambtenaar die tol hief in dienst van de Romeinse bezetter. Door de Joden werd hij gezien als een collaborateur. Hij zat voor zijn kantoortje aan de weg, toen Jezus met zijn leerlingen langs kwam. Jezus stond stil, zag hem aan en zei: *Volg mij*. Matteüs nodigde het gezelschap uit voor de maaltijd. Daarop sloot hij zich bij hen aan.

Wat bracht Matteüs er toe Jezus te volgen? Zonder het te beseffen, kwam hij in deze onaanzienlijke man oog in oog te staan met de levende God. Wie zou niet onder de indruk zijn van zijn persoon en zich bij hem aansluiten? Inderdaad: zij die zo volledig betrokken zijn bij de voorbijgaande wereld, dat zij de goedheid van God in Persoon geen blik waardig keuren. Hier wordt de aard van het oordeel zichtbaar, dat aan het einde van de tijd zal worden voltrokken. Matteüs had geen schone lei; maar niemand heeft dat. Het goede in hem was, dat hij Jezus direct volledig vertrouwde.

De Farizeeën, Jezus' tegenstanders, mopperden op hem: *Hij eet met zondaars!* Zij waanden zichzelf vrome mensen vanwege hun gehoorzaamheid aan alle voorschriften uit de Joodse wet; en achtten zich ver verheven boven Matteüs en zijn vrienden. Jezus wees hen zachtmoedig terecht met de woorden van de profeet Hosea: *Goedheid en ontferming gaan al het andere te boven*. En hij voegde hier aan toe: *Ik ben niet gekomen om rechtvaardigen te roepen, maar zondaars*. De wet heeft eens afgedaan; maar in Jezus is de goedheid van God zichtbaar waar heel de Schrift over spreekt.

Hij, wiens komst door alle profeten is voorspeld, heeft het onvergankelijke leven geopenbaard. Matteüs voelde zich hierdoor aangetrokken; en Jezus, die dit geloof in hem zag, beloonde het met de oproep: *Volg mij*. Christenen groeien in dit geloof door in al hun ondernemen zijn wil te zoeken. Zij volgen de heiligen na door van alles afstand te nemen wat hun verhindert op de Zoon van God te gaan gelijken. Matteüs heeft later als apostel evenals zijn Heer zijn leven gegeven om de wereld tot God terug te voeren.

Mt 9,9-13; ps 51,18

* * *

vragen

Als je jong bent komt de wereld niet alleen op je af met moois en vermaak, maar ook met ruzie en onrecht en velerlei moeilijkheden, zoals je opleiding. Bij mislukking kan het leven zich tegen je keren. Als je dan geen rust meer vindt, sta je tegenover het mysterie dat het leven toch is. Dan komen de vragen "Wat moet ik nu?" of zelfs: "Wat is de zin van dit alles?" "Succes!" roept de wereld; of: "Amusement, en verder niet moeilijk doen". Soms vind je een luisterend oor. Dat helpt je om orde te brengen in de vele gedachten. Maar je zult uiteindelijk zelf tot een oplossing moeten komen. Dat is in een samenleving van elk-voor-zich niet eenvoudig.

Tot voor enkele tientallen jaren waren de meeste Nederlanders nog aangesloten bij een geloofsgemeenschap, waar je met je moeilijkheden terecht kon. Kerkgebouwen waren ook door de week open. Het waren gebedshuizen. Je kon daar binnenlopen; en trof daar meestal wel enkele anderen aan, die zaten te bidden. Wie er gevoelig voor was, kon het in de stilte ervaren: Het gaat hier over iets dat dit tijdelijke bestaan overstijgt. Hoe prettig ook, succes is niet het belangrijkste in dit leven. Het gaat om méér: om liefde, geborgenheid en innerlijke vrede temidden van alle drukte en rumoer.

Als het bestaan van God wordt overwogen, is de eerste vraag waarom Hij al die ellende in de wereld toestaat. Het antwoord hierop komt op de eerste bladzijden van de Bijbel verhalenderwijs aan de orde. Adam en Eva zijn in de macht van het kwaad gekomen door zich van God af te wenden. Hij heeft hen gewaarschuwd, maar hun vrijheid tast Hij niet aan. Wel blijft Hij in liefdevolle zorg steeds nabij. Hij belooft hun een Redder om hen te verlossen uit het kwaad waartoe zij zijn vervallen; en waar sindsdien heel de mensheid onder gebukt gaat.

Tweeduizend jaar geleden is deze belofte vervuld in de persoon van Jezus Christus, die bij monde van zijn apostelen wereldwijd zijn stem doet horen; *Kom tot mij, als je vermoeid bent en zwaar beladen. Neem mijn juk op je en leer van mij, ik ben zachtmoedig en nederig van hart; en je zult rust vinden voor je ziel, want mijn juk is zacht en mijn last is licht.*

Mt 11,28

* * *

kerkverlating

Een Arabier die zich geen moslim meer wilde noemen, somde de redenen op, die hem ertoe hadden gebracht het geloof van zijn jeugd te verlaten:

- 1 Hij verwierp de eis van strikte gehoorzaamheid.
- 2 De gewelddadige passages in de Koran stonden hem tegen.
- 3 Hij vond het geloof strijdig met de wetenschap.
- 4 Hij kon het kwaad in de wereld niet rijmen met het bestaan van God.

Deze vier redenen zullen ook kerkverlaters niet vreemd in de oren klinken. Er is echter wel het nodige op aan te merken.

1 De eis van gehoorzaamheid past niet in de huidige tijd, waarin de nadruk ligt op de eigen vrijheid en verantwoordelijkheid. Voor christenen betekent dit dat zij onderscheid moeten maken tussen de onveranderlijke leer van de kerk, die zij moeten eerbiedigen, en voorschriften op het gebied van beleid, dat kan worden aangepast. Schiet de leiding hierin tekort, dan mag dit geen reden tot verbittering zijn. Heeft Jezus niet ten einde toe volhard, toen de geestelijke leiding van de geloofsgemeenschap van zijn dagen hem op beschuldiging van godslastering heeft veroordeeld?

2 Ook het Oude Testament bevat moeilijk te verklaren gewelddadige passages. In plaats van dit boek te verwerpen, laten Christenen dit liever even rusten, met de belijdenis in gedachten, waar de Schrift van is doordrenkt: *God is goed, zijn liefdevolle goedheid is eeuwig.*

3 Uit de ontdekking dat de natuur de mogelijkheid in zich draagt tot aanpassing aan veranderende omstandigheden, leiden atheïsten af dat al het zijnde uit eenvoudige materie zou zijn ontstaan. Wetenschappers zullen voor deze theorie de handen niet in het vuur willen steken.

4 De Schrift maakt duidelijk hoe de mensen tot kwaad zijn vervallen. God laat hen echter niet alleen. Hij blijft tot hen spreken; maar nooit zal Hij hen dwingen. Luidt het eerste gebod niet dat zij God lief moeten hebben, *met hart en ziel, met heel het verstand en uit alle kracht*? De liefde laat zich niet dwingen. Elke keer als iemand tot inkeer komt, verdwijnt er weer wat kwaad uit de wereld.

1 Kor 6,9-11; ps 136; ps 118; Mt 26,63-68; *Ik geloof* p 50; p75.2

* * *

troost

Mevrouw S. heeft de kerk verlaten. Zij geeft hier de volgende reden voor: “Mijn vriendinnetje Tina is vroeger door een auto overreden. Zij was twaalf jaar oud. “Hoe kan God dat nou doen??” vroeg ik de mensen van onze kerk. Zij vertelden me dat het in de hemel heel fijn was. Het leek of zij wilden zeggen: “Wees maar blij voor haar”. Maar ik was erg verdrietig, hoe kon ik blij zijn? Ook zeiden ze: “God heeft met alles een bedoeling”. Maar zou Hij dan echt die auto op Tina afgestuurd hebben? Ik was erg teleurgesteld; en dacht: “Dan is God dus helemaal geen zorgzame Vader.”

Zou God al die ongelukken om ons heen veroorzaken? Christenen weten wel beter. Jezus zegt hierover: *Denken jullie dat de achttien die gedood werden toen de toren te Siloam op hen viel alleen schuldig waren, en alle anderen niet? Volstrekt niet; maar als je niet tot bekering komt, zul je allen eveneens omkomen.* Zou God op de rem moeten trappen, iedere keer als een ongeluk dreigt? Of zou Hij bij een mankement aan een vliegtuig het toestel naar de luchthaven moeten dragen? Het onderhoud zou al snel verwaarloosd worden. Wat Hij wel doet, is de mensen een beschermengel meegeven. Christenen die naar hem luisteren, zullen geen risico's nemen. Zou God de ouders van Tina niet verhoren als zij tot Hem riepen? Het verdriet om het verlies van hun dochttertje moet er wel zijn, dat zal Hij niet wegnemen; maar Hij kan hun wel helpen het te dragen. Zijn ogen gaan over geheel deze droevige wereld die zich van Hem afwendt, om allen die van Hem hun hulp verwachten als zijn eigen kinderen bij te staan. Vele slachtoffers van de wreedheden onder de Nazi's hebben God om hulp geroepen; en getuigd van een liefdevolle, goede God, die hun in deze noodlottige omstandigheden zo duidelijk nabij was.

Mevrouw S. heeft het verdriet om haar vroegere vriendinnetje een plaats gegeven en ermee leren leven; maar ze is het niet kwijt. Wel is het voor haar te hopen dat ze haar geloof heeft teruggevonden; en hier haar troost uit heeft geput. Weliswaar misbruikt de mens de hem of haar gegeven vrijheid, met alle gevolgen van dien; maar God zal in het oordeel het tij ten goede doen keren, ten gunste van allen die Hem liefhebben.

Lc 13,1vv

* * *